

SKOLEUDVIKLINGSSAMTALE SKOLEN VED SKOVEN 17/1 2024

SKOLEN BYGGER FUNDAMENTET FOR VORES BØRNS FREMTID

– SPECIELLE BØRN HAR BRUG FOR EN SPECIEL SKOLE

Børnene som går på skolen ved skoven er hver især helt unikke, deres udfordringer spænder over et bredt spektrum men de har stort set alle sammen en kognitiv funktionsnedsættelse og mange af dem har også autisme og/eller genfejl. Derudover har mange af dem også medicinske, fysiske og sensoriske udfordringer.

Skole for vores børn er noget helt andet end den skolegang vi selv har haft og den har et helt andet formål. Målet med børnenes skolegang er at hjælpe dem med at udnytte deres fulde potentiale så de opnår den bedst mulige livskvalitet. Livskvalitet som handler om selvstændighed og forståelse af egne muligheder og om evnen til at påvirke sin hverdag så den bliver så tilfredsstillende som muligt.

Skolen skal hjælpe børnene men også os som forældre med at åbne de døre som vores børn skal gå ud af når de skal videre ud i verden uanset hvor deres vej går hen. Det kan kun opnås i et meget specialiseret læringsmiljø som samtidig konstant er i udvikling, fordi der ikke er to af vores børn som er ens, men også fordi forskningen på udviklingen af børns hjerner buldrer frem.

To børn med præcis samme diagnose eller genfejl kan have helt forskelligt funktionsniveau og lige som alle andre børn lærer vores børn også bedst når de får lov til at lære inden for deres egne interesseområder. Samtidig har de ofte behov for individuelt tilrettelagt læring hvor gentagelser, guidede læring og differentiering ofte er helt nødvendige for at fange deres interesse.

Vores børn er ofte på meget forskellige udviklingstrin fysisk, socialt og kognitivt. Derfor er det ikke nemt altid at møde barnet i nærmeste udviklingszone. Det er ikke kun mellem børnene der er behov for differentiering det er også i mødet med det enkelt barn. Medicinske, Emotionelle, sensoriske og fysiske udfordringer påvirker også barnets dagsform så det som er muligt den ene dag ikke altid er muligt dagen efter, eller bare en time senere.

Sidst men ikke mindst er vores børns største udfordring ofte at de ikke selv tager initiativ til læring. I hvert fald ikke når det gælder de ting vi syntes de skal lære. Det at de andre børn kan sidde på toilettet selv er ikke nok til at få dem interesseret i at blive renlige. Men med hjælp kan de inspireres til at udvikle færdigheder som vil gøre hverdagen meget lettere, både for dem selv og de mennesker som er omkring dem. At spise selv eller at navigere på en iPad det kan være spændende nok til at de selv udforsker mulighederne og det kan ofte udnyttes til at snyde læring ind uden at de opdager det, men det kræver nysgerrighed, kreativitet og opfindsomhed fra alle de voksne som er omkring barnet. Samtidig kan det også være en kilde til stor frustration for barnet hvis det ikke kan udføre en ønsket handling fordi barnet forstår hvorfor det ønskede mål ikke er muligt at opnå.

Skolen ved skoven har 94 elever som har 94 forskellige udviklingsprofiler. For at skolen kan hjælpe børnene med at bygge et stærkt fundament skal de møde alle disse børn lige der hvor de er så de kan hjælpe barnet med at åbne den næste dør i deres udvikling. Det er en enorm opgave men også en meget givende opgave når man ser glæden hos barnet som opnår en ny færdighed.

STABILE TRYGGE RAMMER MED STÆRKE FAGMILJØER

Alle børn har brug for stabile rammer, men når barnet har begrænset sprog og sprogforståelse er det ikke altid nemt at forklare hvorfor ting ikke er som de plejer og så får behovet helt andre perspektiver. Derfor har både de fysiske og de menneskelige rammer en meget stor betydning for vores børn.

Hvis barnet skal bruge energi på at håndtere ændringer i den faste ramme går energien fra resurserne som skulle bruges til at lære nye ting. Jo mere stabilt et miljø skolen kan skabe for eleverne jo mere resurser har de til læring.

FYSISKE RAMMER

De fysiske rammer er fundamentet for alt skolens arbejde. Vores børn har behov for meget mere end et helt almindeligt klasselokale. De har behov for steder hvor der er ro og steder hvor de må larme, steder hvor de kan udfordre sig fysisk med eller uden hjælp fra hjælpemidler, steder hvor de kan prøve nye ting og steder hvor de kan gøre det som ingen anden i klassen er interesseret i.

Skolen ved skoven har nogle fantastiske "special faglokaler" blandt andet fysioterapi, ergoterapi, talepædagog og sanserum, men det medfører også at der ikke er plads til de traditionelle faglokaler, de har et skolekøkken som kan rumme en halv klasse men alle de kreative fag foregår i klasselokalet – og alle ved jo at det er ret upraktisk med frokost oveni resultaterne fra billedkunst. Det gør det også vanskeligere at lave grupper på tværs af klasserne ud fra interesser og det fjerner muligheden for at lære børnene at når vi går ind i dette lokale så skal vi male, lave sløjd osv.

Vi som skolebestyrelse er ikke i tvivl om at det ville være til gavn for det fundament skolen bygger for vores børn at der var tilgang til flere af de traditionelle faglokaler så som musik, sløjd, håndarbejde, billedkunst og gymnastik. Vi er klar over at det er tanken at skolen skal låne lokaler på grønnevangsskolen men de lokaler er ikke tilpasset de fysiske og kognitive behov hos vores børn.

Jeg faldt over dette citat som jeg blev nødt til at tage med her "*Before a child speaks, it sings. Before they write, they paint. As soon as they stand, they dance. Art is the basis of human expression.*" Phylica Rashad amerikansk skuespiller

Vores børn har ofte store udfordringer med at udtrykke deres behov, kreative aktiviteter kan ofte være nøglen til læring og det er en nøgle som ikke kan udnyttes fuldt ud i skolens nuværende fysiske rammer

STÆRKE OG STABILE FAGMILJØER

Vores børn har brug for nogen helt specielle voksne omkring sig. Voksne med specialiserede kompetencer og erfaringer. Voksne med faglige kompetencer som går langt ud over det som er nødvendigt i en almindelig folkeskole hvor omsorgsopgaver og medicinske behov ikke er en del af hverdagen. Det gælder alle de mennesker som er i kontakt med børnene hver dag og desværre har der været en lang periode hvor "specialområdet" ikke noget der har været lagt vægt på hverken i lærer eller pædagog uddannelserne. Det er ved at ændre sig men en stor del af det personale som søger stillinger på skolen har ikke en specialområde uddannelse.

Vi er så heldige at Skolen ved skoven er kendt som en god arbejdsplads og dermed har skolen stort set ikke udfordringer med rekruttering. Dette skyldes blandt andet at skolen er rigtig god til at klæde personalet på med videreuddannelse og kurser. Men med de besparelser som i 2024 er planlagt på taksten per elev så må skolen igen vurdere hvilke kurser som er livsnødvendige (sonde-mad, epelepsi, førsterhjælp) og hvilke som "kun" handler om trivsel, livsglæde og kognitiv udvikling. Som skolebestyrelsen også skrev i sit høringssvar til forslaget, giver dette slet ikke mening, for jo mere vi hjælper vores børn med at udvikle deres kognitive færdigheder jo mere selvstændige voksne vil de blive.

Ud over lærere, pædagoger og assistenter så er der også behov for specialister som kan fylde alle de faglokaler vi lige snakkede om og dem har vi heldigvis, i de faglokaler vi har. Vi har også dygtige musiklærere, og lærere i de kreative fag men de kan ikke udnytte deres kompetencer fuldt ud når de ikke har de optimale fysiske rammer. Vi er ikke i tvivl om at et endnu større fokus på de kreative fag ville gavne børnenes udvikling og læring.

STÆRKE NETVÆRK MED BARNET I CENTRUM

Det vigtigste netværk, hvis vi spørger vores børn, er kammeraterne. For børn med specielle behov er det mindst lige så vigtigt som for andre børn at de møder andre børn som de kan spejle sig i og som de kan bygge relationer til. Relationer hvor de kan være ligeværdige. For at dette skal være muligt er det vigtigt at der er flere børn i samme udviklingszone i grupperne. Det betyder selvfølgelig ikke at børnene kun bygger relationer med børn med samme type udfordringer som dem selv, der kan opstå fantastiske relationer mellem meget forskellige børn. Disse relationer er ofte grundlag den læring gennem leg som er så vigtig for alle børn og derfor er det vigtigt at der er børn nok til at de kan opstå.

Men det er også vigtigt fordi vores børn har meget færre muligheder for at finde venskaber på andre arenaer end skolen og de relationer som bygges i børneårene, kan ofte bestå længe efter skoletiden. Voksne med handicap er oftere ensomme end resten af befolkningen det skyldes blandt andet at det er sværere for dem at finde og bygge stærke relationer. Jo flere stærke relationer de har med fra skolen jo bedre.

DIALOG OG SKOLE/HJEM SAMARBEJDE

For os som forældre er kommunikationen fra og med skolen ekstra vigtigt da vores børn, selv dem som har sprog, ofte ikke kan fortælle om deres skoledag, læring, oplevelser, hvad der var svært osv. Barnet kan for eksempel reagerer med fysisk ubehag eller nedsmeltninger uden at de kan fortælle os årsagen. Dermed betyder dialogen mellem skole og forældre meget mere end på en "almindelig" folkeskole.

Men det handler ikke kun om at forstå hvorfor barnet har det svært, det handler også om at barnets udvikling skal understøttes både i hjemmet og på skolen. Hvis barnet har udviklet en ny færdighed i hjemmet, for eksempel at tage sko på, så skal det selvfølgelig også opfordres til at gøre det selv i skolen. Det kan selvfølgelig også være at barnet udvikler en ny uvane og der er behov for at denne mødes ens i skolen og hjemmet for at stoppe dette. I alle disse situationer er en tæt kontakt mellem det team som er omkring eleverne og forældrene ekstremt vigtigt.

Samtidig er der også en række fagpersoner som er involveret i barnets hverdag. De observerer barnet og arbejder ofte med specifikke udfordringer og igen er det vigtigt for forældrene at vide hvad der arbejdes med for at kunne understøtte denne udvikling i hjemmet. Vi må desværre indrømme at Aula ikke er udviklet til specialskoler og vi oplever ikke at den fungerer optimalt til denne type meget kompleks dialog. I tillæg køres mange af børnene til og fra skolen i busser. Dette er nødvendigt på grund af afstanden til skolen, men det betyder desværre også at forældrene ikke kommer dagligt på skolen og dermed møder de meget sjældent personalet.

Derudover er der også et andet lag kommunikation som andre skoler ikke behøver at tænke på, vi forældre kan ikke trække på vores egne erfaringer om hvordan det var at gå i skole, eller erfaringerne fra børnenes søskende. Dermed er der behov for meget mere information om de praktiske ting omkring skolegangen end man oplever i almen skolen.

Sidst men ikke mindst er der ingen genvej gennem barnet. Mange af børnene på skolen har ikke et forståelsesniveau så de kan være en del af dialogen mellem skole og hjem. Dermed afhænger alt af lærere og forældre.

FORÆLDRENETVÆRK

Skolen kan og bør også være en støtte til forældrene og den øvrige familie i det særlige forældreskab både gennem foredrag og i det daglige samarbejde med forældrene. For at underbygge dette har skolebestyrelsen sidste år gennemført vores første temaaften siden Corona den handlede om hvordan forældre kan støtte søskende til børn med specielle behov. Vi håber at kunne fortsætte med denne type netværksbygning for forældrene i fremtiden.

DET STORE NETVÆRK

Så langt har vi snakket om skolen og dens rolle i børnenes liv. Men skolen eksisterer ikke i et vakuum den er en del af de mange instanser som findes omkring alle børn med specielle behov og deres familier. Familier som skal forholde sig til en lang række fagpersoner som alle skal hjælpe barnet og familien men som desværre ikke altid tænker på alle involverede. Barnet tilbringer mange timer hver dag på skolen og ud over forældrene, er personalet på skolen ofte dem som kender barnet bedst. Dermed har skolen en unik rolle i det som burde være et netværk, men som desværre ofte ender med at være en række separate satellitter som forældrene skal forholde sig til og få til at passe sammen. Skolen er en vigtig samarbejdspartner når barnets behov skal beskrives så de forskellige instanser kan forstå behovet og familien og barnet kan få det rette hjælp, ikke kun i skolen men også i andre arenaer. Dette er igen en opgave som ikke i samme omfang findes på andre skoler og som ikke bliver nemmere af at vi ikke mødes i dagligdagen.

Skole/hjem samarbejdet på en specialskole er lige så specielt som børnene som går her og ikke mindst er familiernes behov lige så forskellige som børnenes. Dette er et område som vi som skolebestyrelse håber vi kan være med til at udvikle så skolen kan åbne endnu flere døre for vores børn.

Det handler om vores børn her og nu og i fremtiden.

FOR AT OPSUMMERE SÅ ER VORES ØNSKER FOR SKOLENS UDVIKLING DE NÆSTE ÅR

- Fysiske rammer som rummer alle børnenes behov og giver endnu mere rum til udvikling
- Stimulerende fagligt og socialt fællesskab for alle skolens elever
- Styrke dialogen og samarbejdet mellem skole og hjem gennem stærke netværk med barnet i centrum

Tak for at I har inviteret os til denne samtale. Det har været en spændende og lærerig proces.